

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Ju-
govine in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petlitrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herz. 7563.

S svetega Velehrada.

III.

6. septembra se je obravnavalo pose-
bič vprašanje ruske pravoslavne
cerkve kot najvažnejše iz vseh.

Vodilne misli, ki smo jih povzeli iz
tozadevnih referatov P. D'Herbigny in F.
Terseglava, in iz živahne debate, ki se je
na tej podlagi razvila, so nekako sledeče:
Položaj ruske pravoslavne cerkve je, kar
se tiče njene zunanje organizacije, zelo
prekoren. Nasproti moskovskemu patriar-
hatu, ki je bil ustanovljen na vserruskem
cerkvenem soboru 1918. leta, sta znani
menih Ilidor in Rasputinov prijatelj, biv-
ši tobolski škof Barnaba na iniciativo
boljševikov ustanovila svoj patriarhat, ki
zbira okoli sebe nekako »sovjetsko pravo-
slavno cerkev«. Borba med obema cerkva-
ma je zelo huda in obstojata dve hierar-
hiji po vseh večjih krajih. Razen tega ima-
mo kievski patriarhat. Tudi se je poka-
zalo, da je število starovercev, ki se imajo
za edino pravoslavne, veliko večje kakor
se je domnevalo pred letom 1917. Spričo
tega zunanjšega razkrajjanja se v resnično
krščanskih krogih čuti vedno večja potre-
ba po edinstvu, ki končno ne more vesti
drugam nego do edinstva krščanskih cer-
kva sploh. Pot do tega edinstva ni pole-
mika, propagandizem in izkoriščanje raz-
nih političnih ter nacionalnih momentov,
ampak medsebojno spoznavanje, uvažev-
vanje in intenzivno karitativno delo. Vpra-
šanje edinstva cerkva se mora postaviti
na izključno religiozno podlago. Kar je
dobrega, plodovitega in tvorčnega v vzhod-
nem krščanskem kulturnem nazoru, je tre-
ba priznati in recipirati, ravnotako mora-
jo pasti zadnji ostanki grškega bizantiniz-
ma med ruskim narodom; tako se bo obo-
gatil vzhod z zapadom in zapad z vzhod-
dom in se porodi nova kulturna era člove-
štva, koje nositelji postanemo Slovani.
Oba referenta sta celo optimista glede na
poizkuse zbližanja med pravoslavno in
anglikansko cerkvijo, ker bo to imelo za
posledico — kakor se to sicer že zdaj ka-
že — da se od angličanske »visoke cer-
kve« odluščijo ostanki protestantizma in
da se ona orientira napram krščanski cer-
kvi prvih stoletij. Priporoča se predvsem
skrb za kulturne in verske potrebe pravo-
slavnih kristjanov, za prepoved njihovega
cerkvenega življenja, sploh prijateljskih sti-
ki z izključno svrhu, da se povzdigne
skupno krščansko mišljenje in delovanje.

Debatu, katere so se udeležili skoro
vsi navzoči, je pokazala popolno soglasje
v vsakem pogledu.

Sprejeli so se na iniciativo škofa dr.
Kmetka sledeči važni predlogi:

1. Papež Benedikt XV., ki si je posta-
vil skrb za edinstvo vseh kristjanov za
eno glavnih nalog svojega pontifikata, se
naprosi, da z okrožnico opozori
ves svet na važnost velehrad-
ske ciril-metodijske akcije,
prav posebno pa slovanske narode.

2. Apostolat Sv. Cirila in Metoda naj
se ne ustanovi samo v vsaki fari med ka-
toliškimi Slovani, nego naj se raz-
širi med vsemi katoliškimi na-
rodi sploh.

3. »Akademija Velehradska« naj spre-
jema člane iz celega sveta.

Kongres se je zaključil opoldne v ve-
ličastni katedrali Sv. Cirila in Metoda,
kjer se je odpel »Tebe Boga hvalimo«, na-
to pa se je vršila skupna molitev za edin-
stvo vseh Slovanov in celega sveta v eni
krščanski veri in cerkvi pri relikvijah
sv. Cirila v posebni kapelici, kjer se hra-
nijo njegovi častiljivi ostanki.

S kongresom so bila združena še dru-
ga posvetovanja, ki se tičejo katoliškega
gibanja med češkim narodom in velika
manifestacija vernega moravskega ljud-
stva, ki je odnekad prešinjeno s ciril-me-
todijsko idejo. Pri tej priliki se je poka-
zalo, kako stoji stvari na Češkem za kr-
ščansko akcijo neprimerno boljše nego se
to misli na podlagi površnih vtisov iz
dnevnega časopisa. Od globoke vernosti
Moravanov se moremo tudi mi Slovenci
veliko učiti. Prihodnja konferenca za cer-
kveno edinstvo se vrši, če ostane pri pr-
votni nameri, v Bruslju.

Kralj Peter na mrtvaškem odru.

Belgrad, 18. avgusta. Davi so bila
končana dela za dekoriranje saborne cer-
kve. Ob osmih je bil dovoljen občinstvu
pristop. Sredi cerkve stoji sarkofag, v ka-
terem leži kralj v vojvodski obleki z ne-
številnimi odlikovanji. Tudi v Topoli so
se začele priprave za pogreb. V Belgrad
je prišlo veliko število narodnih poslan-
cev, ki pripovedujejo o veliki žalosti, ki
vlada med narodom za pokojnega kralja.
Na prsih pokojnega kralja je pripet tudi
prvi izvod naše albanske spominske ko-
lajne, katero bodo dobili vsi oni, ki so kot
vojaški obvezanci šli skozi Albanijo. Spre-
voda se bodo udeležili tudi vsi rezervni
častniki, ki bodo tudi tokom tega tedna
prisegli novemu kralju. Vlada je izdala
naredbe, da bodo vozili posebni vlaki in
parniki za prevoz deputacij, ki se bodo
udeležile pogreba. Slavnostna seja narod-
ne skupščine, na kateri bo predsednik dr.
Ribar imel spominski govor za pokojnega
kralja, je odrejena za soboto ob devetih
dopolodne. Ministri dr. Spaho, dr. Kara-

mehmedović in dr. Krizman so dospeli v
Belgrad.

Belgrad, 18. avgusta. Listi poročajo,
da se danes pričakuje prihod princezine
Jelene ter princev Pavla in Arzena. Dvor-
na pisarna dobiva od vseh strani sožalne
izjave. Priprave za pogreb se vršijo v ve-
liki meri. Računa se, da bo okoli odra po-
loženih okoli 1500 vencev.

Zagreb, 18. avgusta. Jugoslovenska
akademija znanosti in umetnosti je za ju-
tri dopolne v veliki dvorani akademije
sklicala slavnostno žalno sejo, na kateri
bo imel svečani spominski govor namest-
nik pokrajinskega namestnika dr. Tomi-
slav Marsić.

Dunaj, 18. avg. Kakor doznava »Politi-
sche Korrespondenz«, je zvezni predsednik
dr. Hainisch poslal kralju Aleksandru brzo-
javko, v kateri mu izraža svoje globoko so-
žalje povodom smrti kralja Petra. Hkrati je
bil avstrijski upravnik v Belgradu poobla-
ščen, da jugoslovanski vladi izrazi globoko
sožalje avstrijske vlade.

Spored pogrebnih svečanosti.

Belgrad, 18. avgusta. (Uradno.) »Dr-
žavni odbor za pogreb je izdal nastopni
razpored za pogreb Nj. Vel. kralja Petra I.,
ki se bo vršil dne 22. avgusta 1921:

I. Po opravljeni liturgiji po pokojnem
svečano opelo ob 7. uri 30 min. zjutraj v
saborni cerkvi. Opela se udeležijo vsi me-
tropolitni in episkopi kraljevine Srbov, Hr-
vatov in Slovencev, a načeljuje mu Nj. Sve-
tost srbski patriarh ob asistenci svečeni-
štva. Spominski obred prirede višji duhov-
ni ostalih krščanskih veroizpovedi v
cerkvi, a pri iznosu posmrtnih ostankov
pred cerkvijo višji duhovniki nekrščanskih
veroizpovedi po obredih svoje vere.

II. Svečanemu opelu prisostvujejo:

a) Posebne misije tujih dvorov in dr-
žav; b) kraljevska vlada in predsedništvo
narodne skupščine; c) diplomatski zbor;
d) narodni poslanci; e) državni svetniki,
guverner Narodne banke, pokrajinski na-
mesniki, pomočniki ministrov, rektorji
vseučilišč in tehnik ter kancelar patriar-
hije; f) bivši predsedniki vlade, bivši mini-
stri, bani in predsedniki bivših pokrajins-
kih vlad, naši zastopniki pri tujih drža-
vah, sedanji in bivši predsedniki kasacij-
skega dvora, glavne kontrole, apelacijske-
ga sodišča in tem stopnjam odgovarjajoče
osebne iz kraljevine; g) dvorni častniki,
častni adjutanti, generaliteta in admirali-
teta; h) predsedništvo belgrajske občine
in voditelji odposlanstev pokrajinskih
mest, okrožij in županij. Označeni gospod-
je bodo zavzemali v cerkvi mesta po pred-
pisanem načrtu. Obleka: Frak z dekora-
cijami ali narodna noša. Častniki v sveča-
nih krogih z dekoracijami.

III. Na opelu odgovarja na napeve
(jekternije) Belgrajske pevsko društvo.

IV. Po izvršenem opelu ponese kral-
jevo telo iz cerkve člani kraljevske vla-
de in predsednik narodne skupščine.

V. Sprevod krene od saborne cerkve
na železniško postajo ob 9. uri, in sicer po
ulicah Kralja Petra, Kneza Mihajla, Kralja
Milana, Miloša Velikega in Nemanje, ko-
der tvorijo spalir čete belgrajske posadke
ter dijaki srednjih in ljudskih šol. Sprevod
se bo pomikal po tem redu:

a) Križ in žito, b) godba in nosilci zna-
kov, c) poveljnik pogreba s štabom, d) od-
delek vojaštva, e) polkovne zastave z od-
poslanstvi vojske, f) oddelek vojaštva, g)
kraljev konj, ki ga vodita dva gardna čast-
nika, h) venci, i) pevsko društva in učenci
meniške šole ter svečeništvo vseh veroiz-
povedanj, in sicer po tem redu: 1. Židov-
ska duhovščina obah obredov s svojimi ra-
bini, 2. muslimanska duhovščina z reis li
ulemo na čelu, 3. evangelijsko svečeništvo
s svojim seniorjem, 4. katoliška duhovšči-
na, 5. cerkveno služabništvo s križem, 6.
pet dijakov s kadičnicami, 7. pravoslav-
no svečeništvo po starešinstvu, 8. enajst
episkopov in en katoliški škof, 9. pet me-
tropolitov in en katoliški nadškof, 10. Sve-
lost patriarh z nadškofom in metropoli-
tom, j) Znaki kraljevskega dostojanstva
(krona, žezlo, jabolko, ostroge in sablja).

Nosijo jih najvišji predstavniki vojske in
mornarice, k) lafeta s truplom Nj. Vel.
kralja. Vodi jo kraljeva garda. Okrog lafe-
te pobočniki in ordonance Nj. Vel. kralja,
častni adjutanti in civilni kraljevi dvor, l)
člani kraljevskega dvora, m) posebne mi-
sije tujih dvorov in držav s svojim spre-
stvom, n) kraljevska vlada, o) diplomatski
zbor, p) predsedništvo narodne skupščine
in narodni poslanci, r) bivši predsedniki
vlade, bivši ministri, bani, predsedniki biv-
ših pokrajinskih vlad, naši poslani in tu-
jih dvorih, in sicer sedanji kakor tudi biv-
ši, s) generaliteta in admiraliteta, š) aka-
demija znanosti ter rektorji vseučilišč in
tehnik, t) državni svetniki, guverner Na-
rodne banke, pokrajinski namestniki, po-
močniki ministrov in kancelar patriarhije,
u) predsedniki kasacijskega dvora, glavne
kontrole, apelacijskega in odgovarjajočih
sodišč iz kraljevine, v) nosilci Karagorgje-
ve zvezde, z) predstavniki belgrajske ob-
čine, pokrajinskih mest, okrožij in župnij,
ž) direktorji in načelniki ministrstva, člani
višjih sodišč in glavne kontrole, profesorji
vseučilišč in tehnik, predsedniki sodišč
prve stopnje, direktorji in upravniki višjih
oblastni, ravnatelji srednjih šol in vse
ostalo višje uradništvo, x) korporacije in
odposlanstva naroda, y) častniški zbor
(aktivni in rezervni), q) meščanstvo in od-
delek vojske.

Obleka za udeležence pogreba črna.
Zastopniki našega časopisa dobe radi svo-
bodnega kretanja izkaznice od upravnika
mesta Belgrada, a zastopniki tujega tiska
od Presburoja.

VI. Pri prihodu na železniško posta-
jo dvigne krsto generaliteta in admiralite-
ta, jo nese skozi dvorno čakalnico in po-
loži v voz. Preden se vlak odpelje, se opr-
avi kratek obred, pri katerem odpeva dru-
štvo »Stanković«.

VII. Na peron imajo pristop samo one
osebe, ki so prisostvovala opelu v cerkvi.

VIII. Odhod trupa Nj. Vel. kralja in
spremljevalcev je ob 10. uri 30 min. Moni-
torji na Savi oddajo tri pozdrave po 21 to-
povskih strelav in sicer med opelom v
cerkvi, med sprevedom in odhodom vla-
ka iz Belgrada. Aeroplani spremljajo spre-
vod ob Belgrada do Mladenovca in Op-
lenca.

IX. Truplo spremljajo člani kraljev-
skega doma, kraljevska vlada, Nj. Svetost
patriarh s štirimi arhiereji in štirimi sve-
čeniki, predsedništvo narodne skupščine
ter vojska in civilna kraljeva hiša.

X. Pri vseh odmorih na potu kakor
tudi na potu od Belgrada do Topole izka-
zuje narod z duhovništvom iz mest in oko-
lic zadnjo čast sprevodu kraljevega trupa.

XI. Vlak dospe v Mladenovac okrog
13. ure. Truplo prenesejo iz vlaka dvorni
častniki. Na postaji se obdrži kratek ob-
red. Med tem obredom bodo določene
čete izkazale čast. Takoj po obredu krene
sprevod iz Mladenovca v avtomobilih pre-
ko Arangelovca v Topolo.

XII. Sprevod dospe okoli 17. ure na
Oplenac, kjer ga pričakuje svečeništvo z
narodom. Truplo Nj. Vel. kralja prenese v
cerkev narod. V tem času izkaže vojska
čast.

XIII. Po kratkem obredu se truplo
umrlega kralja položi v grobnico ob 17. uri
30 minut.

XIV. V trenutku, ko se bo truplo po-
lagalo v grobnico, to je ob 17. uri 30 min.
se bo razen častnega streljanja določenih
čet na Oplencu oddalo po 21 topovskih
strelav v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani, Sa-
rajevu, Splitu, Skoplju, Cetinju in Novem
Sadu, kakor tudi na vseh vojnih ladjah
naše vojne mornarice na Jadranskem mor-
ju, Donavi in Savi. Obenem se bo v cer-
kvah vseh veroizpovedi v kraljevini
opravljala božja služba za pokoj duše bla-
gopokojnega kralja, v krščanskih cerkvah
pa bodo zvonili zvonovi.

Kralj Aleksander.

Po določbah vidovdanske ustave pre-
ide po smrti kralja Petra I. kraljevska ob-
last na njegovega drugorojenega sina, do-
sedanjega prestolonasled. regenta Alek-
sandra.

Kralj Aleksander je bil rojen dne 4.
decembra l. 1888. na Cetinju kot drugi sin
tedanjega kneza in poznejšega kralja Pe-
tra I. Karagorgjevića in njegove soproge
črnogorske kneginje Zorke, hčere ranke-
ga črnogorskega kralja Nikite Petroviča
Njegoša. Kralj Aleksander je torej pravi
vnuk kralja Nikite.

Svojo mater je izgubil kralj Aleksan-
der že v zgodnji mladosti, komaj 2 leti
star. Po smrti kneginje Zorke l. 1890. je
padlo na očeta težko breme. S tremi svo-
jimi otroci, princem Jeleno, princem Ju-
rijem in princem Aleksandrom, sedanjim
našim kraljem je zapustil Črnogoro in se
naselil v Ženevi (v Švici). Princezi Jeleni
je bilo tedaj 7, princu Juriju 3 in princu
Aleksandru komaj 2 leti. Kralj Peter je
moral takrat okušati vse bridkosti izgan-
ca, a kljub temu je bil svojim otrokom
skrben oče in mati ob enem. V Ženevi je
preživel kralj Aleksander svojo zgodnjo
mladost in kot deček je spoznal mnogo
odličnih oseb, ki so mu deloma še danes
najboljši svetovalci in najiskrenejši pri-
jatelji. V hiši svojega očeta, ki se je tedaj
množ baval z resnimi študijami, zlasti s
socialnimi, je spoznal slovitega ruskega
revolucionarja Bakunina, seznanil se je z
Nikolo Pašičem, ki je bil takrat še vnet
socialist, potem s sedanjim poslanikom
naše kraljevine v Atenah bivšim svojim
dvornim maršalom Baluždićem in s prvo-
boriteljem socializma v Srbiji Svetozarom
Markovićem. Kralj Peter je tedaj sam pre-
važal razna dela znamenitih socialističnih
pisateljev, n. pr. Marxa, knjigo »O slobod-
ni od Sturta Milla in Macchiavellijevo
delo »Il principe«, a tudi literarnih del ni
zanemarjal. Ta okolica gotovo ni ostala
brez vpliva na mehko otroško dušo in
kralj Aleksander še danes ni nepristopen
razgovorom o teorijah, o katerih je slišal
že v svoji rani mladosti.

Deška leta pa so kmalu potekla in
oče je mislil na prihodnost svojih sinov.
Obrnil se je na ruski dvor in ruski car je
sprejel oba prince Karagorgjevića v svoj
»kor pačev«, kjer so bili odlično vzgojeni
od najboljših učiteljev. Gotovo bi bila do-
segla oba prince na ruskem dvoru ali pa
v ruski službi visoka dostojanstva, da ni
nastopil l. 1903. v Srbiji velik političen
preokret.

Po umoru kralja Aleksandra Obreno-
vića in kraljice Drage je srbska narodna
skupščina 2. junija l. 1903. ponudila kra-
ljevske čast knezu Petru Karagorgjeviću,
ki je to čast tudi sprejel. 12. junija l. 1903.
se je knez Peter Karagorgjević vrnil na
svojo rodno zemljo kot kralj Peter I. in z
njim vred je prvič stopil na srbska tla tu-
di njegov sin kralj Aleksander kot 15 let-
ten mladenič, kjer je živel tiho in mirno
življenje. Kot prestolonaslednik je prišel
tedaj v poštev po ustavi od l. 1903. prvo-
rojeni princ Jurij, in princea Aleksandra
so vzgajali deloma doma, deloma v ino-
stranstvu v povsem drugi smeri kakor pa
njegovega brata. Ko je pa l. 1908. aneksi-

ja Bosne in Hercegovine od strani Avstrije vse duhove v Srbiji silno razburila, tako da je celo previdni in umerjeni ministri tnanjih zadev Milovanović se izpozabil trenutno in rekel o Avstriji, da je Bosno »zarobil«, vsled česar je imel svoje neprilike z Dunajem, je zavrela kri tudi temperamentnemu dotedanjemu prestolonasledniku princu Juriju, ki je pa moral plačati svoje ponašanje z izgubo prestolonasledstva 1. 1909.

Kot prestolonaslednika je določila vlada sporazumno s kraljem njegovega drugorojenega sina princa Aleksandra. Kot tak se je moral izpopolnjevati zlasti v vojaških znanostih. Svoje vojaške vrline in sposobnosti je dokazal prvič v balkanski vojski v bitki pri Kumanovem, kjer je njegov oddelek premagal Zeki-pašo in s tem znatno pripomogel h končni in odločilni zmagi Srbov nad Turki.

Srbiji pa ni bilo dano, da takoj uživa plodove svojih sijajnih zmag. Komaj dobro leto je poteklo po bucareškem miru, ko se je pojavil na evropskem obzorju grozeči oblak svetovne vojne. Kralj Peter Prvi, ki je vsled svojih silnih naporov obolel in vidno oslabil, je čutil, da je breme, ki ga bo treba še prenesti, za njegovo rahlo zdravje pretežko. Zato je sklenil, s privoljenjem Narodne skupščine, prenesti del kraljevske oblasti na prestolonaslednika Aleksandra in 24. junija 1914, torej tik pred svetovno vojno, so objavile »Srpske Novine« imenovanje prestolonaslednika Aleksandra regentom. Sprva so mislili, da je to imenovanje le provizorično. Ko se pa kraljeva bolezen le ni hotela popraviti, je postalo to stanje definitivno in je trajalo do kraljeve smrti.

Za časa svetovne vojne je kralj Aleksander zvesto delil vse dobrote in vse težave vojne s svojimi vojniki po nedosežnem vzoru svojega očeta. Dolga tri leta je preživel izven svoje domovine s svojo hrabro armado, povsod bodre in hrabre k vztrajnosti, ki bo gotovo dovela do zmage. Njegov up ni ostal neizpolnjen: Na jesen 1. 1918. se je vrnil kot zmagovallec na čelu svoje vojske v svojo prestolico Beograd.

Kot regentu mu je bilo usojeno, da je izvršil prvi slovesni državno-pravni akt osvojenih Srbov, Hrvatov in Slovencev: Dne 1. decembra 1. 1918. je v skromnem salonu svojega provizornega stana v Beogradu proglasil na svečan način ujedinjenje in neodvisnost države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Danes stopa na čelo te države kot kralj Aleksander.

Javne prireditve odpovedane.

Povodom smrti kralja Petra I. so se ukinili do nadaljnjše odredbe s strani pokrajinske vlade vsi tudi že dovoljeni koncerti, veselice, predstave in sploh vse javne prireditve.

Mažarske laži o Baranji.

Budimpešta, 18. avg. Mažarski korespondenčni urad javlja iz Kapošvara: Komunisti, ki so pobegli v Baranjo in se še tam nahajajo, poskušajo vse mogoče, da bi preprečili prihod mažarskih čet. Pred kratkim so izročili jugoslovanski vladi spomenico, ki omenja možnost nasilnega prevrata na Mažarskem. Komunisti sodijo v tej spomenici, da sedanji trenutek ni primeren za izpraznjenje Baranje, ker pride sedaj na Mažarskem na krmilo vlada Jaszi. Srbsko obmejno poveljništvo je vse te načrte sporočilo svojim podrejenim vojaškim poveljništvom in jih je pozvalo, naj gre komunističnim agitatorjem, ki se izkažejo z legitimacijo pečuskega komunističnega vodstva, v vsakem pogledu na roko in naj jim

po možnosti omogoči prestop demarkacijske črte in prihod na Mažarsko. To gibanje je v zvezi z velikopotezno propagando dunajskih emigrantov, ki imajo na razpolago velike množine denarja iz Rusije in ki upajo, da bo morala Mažarska na zahtevo entente svojo vojsko kmalu razpustiti, kar bi omogočilo prevrat. Za enkrat namerava jo proglasiti ljudsko republiko, katere predsednik naj bi bil Mihael Karolyi. Garami in tovariši uporabljajo svoje zveze pri veliki in mati ententi, da bi se ti načrti uresničili.

Poljaki prete.

Nauen, 18. avgusta. V nedeljo je poljska vlada izročila ententnim zastopnikom v Varšavi noto, v kateri opozarja na zelo resne posledice, ki bi nastale vsled zavlačevanja rešitve gornjelezjskega vprašanja, in nadalje na možnost nove ustaje poljskega prebivalstva in na nove nemire. Nota rabi izraze, ki napravljajo vtis, da poljska vlada prete.

Nepopustljivost Ircev in Angležev.

Nauen, 18. avgusta. V irskem parlamentu je izjavil Devalera, da so pogajanja z angleško vlado nemogoča, ker so njeni predlogi krivični in nesprejemljivi, ker ne priznavajo Irske. Angleški listi pišejo, da se bo v južni Irski proglasilo vojno stanje in da se bodo obnovile sovražnosti. Angleški vojni minister je potrdil novinarjem, da se mobilizirajo vse za Irsko določene čete.

Plebiscit na Irskem?

London, 18. avgusta. V vladnih krogih smatrajo govor Devalere za zelo hujska-joč in sposoben, da podžge stremljenja irskih ekstremistov, vendar pa se misli, da bo Devalera sprejel ponudbo vlade, da se vpraša irski narod potom ljudskega glasovanja.

Vzhod proti zapadu.

Nauen, 18. avgusta. Sovjetski list »Izvestija« poroča, da namerava Rusija sklicati konferenco glede vprašanja Tihega oceana, na katero bodo pozvane Kitajska, Mongolija, republika Sibirija in druge države. Razpravljali bodo o tem, kako bi se ubranile imperialističnih teženj držav, ki sodelujejo na konferenci v Washingtonu.

Španija edina in močna.

Strahoviti poraz, ki ga je doživela Španija ob sedanjem uporu domačih plemen v Maroku, je našel v Španiji čisto drugačen odmev nego podoben dogodek leta 1909. Tedaj je v Barceloni izbruhnila vstaja, a vlada Antonia Maura je morala odstopiti. Danes je pa špansko ljudstvo prežeto narodne zavesti in moči; namesto vstaj in nemirov je celokupna javnost edina v tem, da španski narod more in mora odločiti maroški nesreči. Vse časopise brez razlike strank je zahtevalo, da mora stopiti na čelo države močna narodna vlada, ki bo predstavljala voljo celokupnega španskega naroda, a voditelj take vlade more biti edino-le — Antonio Mauro. Kralj je upošteval voljo ljudstva in je Mauru poveril sestavo nove vlade. Za Maurom stojita poleg dosedanje konservativne vladne stranke tudi obe liberalni stranki, tako da ima ves narod za seboj. Ni dvoma, da bo Španija na ta način prerajena in ojačena tekom svetovne vojne, kos neprilikam v Maroku.

Trboveljski škandal.

Ministrstvo za gozde in rudnike je dovolilo Trboveljski premogokopni družbi povišanje cen premoga. To se je zgodilo pod takimi okoliščinami, da je nemogoče preiti preko tega na dnevni red.

Predaleč bi zavedlo, ako bi hoteli pisati o potih, ki jih ubira Trboveljska premogokopna družba, da pride sigurno do svojega cilja. Javnosti pa ne smemo zamolčati zgodovino zadnjega poviška cen premoga. Kakor znano, je vlada po popolnoma strokovni in nepristranski komisiji preiskala pred petimi meseci proizvodne stroške premogokopne družbe. Ta komisija je po vestnem proučevanju v vseh rudnikih te družbe prišla do zaključka, da se morajo cene za premog znižati in ne povišati, ker je družba z raznimi metodami umetno poviševala proizvodne stroške, na podlagi katerih je potem zahtevala visoke prodajne cene premoga. Komisija je točko za točko dognala resnične proizvodne stroške ter tudi družbi priračunala potem zaslužek. Na podlagi knjig, računov in vseh momentov, ki pridejo pri kalkulaciji proizvodnih stroškov v pošte, so strokovni organi te komisije dognali, da je bila tedanja cena trboveljskega premoga previsoka in so predlagali vsestransko utemeljeno znižanje cen. Ta izvid komisije ni bil morda kak površen elaborat, temveč plod skoro dvamesečnega dela, podprt z dokazi in podpisani od resnih mož-strokovnjakov, ki ne dajo svojega podpisa za stvari, katere niso istinite in dokazane. Pridati se mora, da je komisija o vsaki točki tudi zaslišala mnenje Trboveljske premogokopne družbe, ki pa po svojih zastopnikih ni mogla ovreči niti ene postojanke izvida te komisije, temveč je priznala pravilnost vseh postojank, ki jih je komisija protokolarčno ugotovila.

Pri tej priložnosti se je poleg tega, da je Trboveljska premogokopna družba sploh umetno zviševala produkcijske stroške, tudi n. pr. dognalo, da je družba preračunavala naše krone proti nemško-avstrijskim kronam v razmerju 1:1,5, medtem ko je bila prava relacija 1:4. S tem je ves material, ki ga je kupila n. pr. v Nemški Avstriji, zaračunala 2-6 krat dražje, nego ga je resnično plačala; na ta način je proizvodne stroške seveda neopravičeno dvignila. Pa ne samo to; družba je celo vse investicijske stroške vpisala in zaračunala kot proizvodne stroške ter vsako tona premoga obremenila z naprej določenimi zneski, ki znašajo skupno pro tona 120 K. Konsument je tedaj plačal pri vsaki toni premoga tej družbi znesek 120 kron za investicije, katere bi morala družba graditi iz svojega obratnega kapitala. Na ta način so odjemalci premošča Trboveljski družbi plačali letno okroglo 120 milijonov kron, iz katerih je družba gradila investicije v Rajhenburgu, Hudi jami in drugod. Ko bodo tedaj ti rudniki odprti, bo stopila Trboveljska premogokopna družba v užitek teh naprav, ki njo niso stale prav ničesar, ker jih je sedanji konzument na svoje stroške gradil. Lepa metoda, kaj ne! Mi se le čudimo finančni upravi, da se za to stvar ne zanima, ker je pri tej metodi oškodovana država na raznih dejstvih. Izdatki za investicije se nikjer ne štejejo med proizvodne stroške, temveč mora vsak podjetnik graditi svoje podjetje iz lastnega ali izposojenega kapitala ter investirani kapital potem iz donosa podjetja v več letih amortizirati. Trboveljska premogokopna družba pozna ta način investiranja prav dobro; toda če najde vlado in organe, ki ji pomorejo do tega, da vse investicije sproti zvali na prodajne cene premoga ter ji na ta način do-

grajeni rudniki podarijo takorekoč brezplačno v last užitek, — zelo bi bila nemumna, ako bi tega ne storila. Kakor velika je tukaj spretnost židovske družbe, da se ji posreči izpeljati take metode, tako velika je neumnost naših vlad, da kaj takega trpe na škodo svojih državljanov.

Te stvari je preiskovalna komisija popolnoma točno dognala in pričakovati bi bilo, da vlada, če že pusti na stroške konzumentov graditi te investicije, zahteva za to kake predprave ali pridržke, s katerimi bi si kompenzirala te Trboveljski družbi dane ugodnosti. Nič od tega! Družba še danes sedi na Dunaju in se smeje jugoslovanskim tepcem; v Ljubljani ne gradi hiše in se roga deželni vladi; centralna vlada v Beogradu ji pa dovoljuje, da še nekoliko več kože potegne s svojih nesrečnih odjemalcev!

Manifestacija za avtonomijo.

Nezaupnica ministru dr. Kukovcu.

Dr. Kukovec je imel te dni shode. V ponedeljek, 15. avg. je prišel tudi v Podčetrtek, ki ima demokratskega župana. Govoril je navzočim, da imamo ustavo, za katero je glasovala nad tričetrtinska večina od naroda izvoljenih poslancev. Rekel je, da je ustava dobra, da je nekaj stalnega, da jo hvalijo Čehi, Angleži, Francozi, da sedanja radikalno-demokratska vlada silno dosti dela, da skrbi za invalide, da dela za red v državi, da izdaja dobre naredbe proti notranjim sovražnikom in da se bo pozna zgodovina spominjala njenega dela. In nato je končal.

Na shodu je bilo štiri petine pristavšev SLS. Že med govorom so delali medklice o avtonomiji, o kupljenih turških begih, o podporah revnim Sokolom, o škofu Dositeju in njegovi podpori 100.000 dinarjev za agitacijo v Čeho-Slovaški. Predsednik shoda g. Cvetko je pozval navzoče k besedi. Javil se je g. Počivavšek, kmet iz Imenega. Navdušeno in ognjevit je govoril za avtonomijo Slovenije in hrvatskih pokrajin. Velika večina Slovencev in Hrvatov je na tem stališču. In vsega tega ni vlada vpoštevala. Navdušeno je navzoče pozval, naj se izjavijo za nedeljeno Slovenijo in njeno samoupravo. Gromoviti »Živio« se je razlegel med navzočimi, ki so pritrdili govorniku. Tako se je shod centralistične JDS spremenil v manifestacijo za avtonomijo Slovenije. Dr. Kukovec je, poparjen vsled tega, povzel zopet besedo, da zavrne očitke. Značilno je, da ni niti enega očitka ovrgel. Vse je potrdil. Rekel je, da ljudske volje ne morejo vpoštevati, ker se ne dá ustvariti upravna edinica v velikosti Slovenije. Taká edinica je upravno nemogoča, ker ni vladi pregledna in ni življenja zmožna. Kupčijo z begi je potrdil kot resnično: Begom je bila zemlja odvezeta in so sedaj reveži, zato naj dobe podporo iz državne blagajne. Pravil je, da teh 255 milijonov dinarjev bodo našli davkoplačevalci drage volje utrpeli iz usmiljenja do ubogih begov in ag. Z mirno vestjo so naložili to breme ljudstvu, ker znaša samo eno dvaintridesetinko proračuna. Nasprotno pa so bili muslimani za to podporo pripravljeni sodelovati pri ustavi. O tem pa ni hotel nič vedeti, da dobe Sokoli podpore za zlete. Če dobe, je rekel, ni to nič slabega, ker se vzgajajo s tem obrambne čete proti zunanji in notranji sovražnikom. O škofu Dositeju se je potajil takole: Mene nič ne briga, če dobe škofove podpore, saj jo dobi vaš (mariborski) tudi.

Koncem tega so sledile resolucije, da izrekajo navzoči Kukovcu zaupnico, ravno tako demokratskemu klubu in njegovemu delu, da odločno zahtevajo, da vlada zatre opozicijske stranke in liste in odobra-

LISTEK.

Vtisi iz Goriške.

Piše Prekogorec.

IV. Težke skrbi.

Goričan in Primorec sploh je po svoji naravi vesel, živahen, odprt, družaben, rad dela, bodočnost ga preveč ne skrbi. Tak je bil njegov temperament do svetovne vojne. Idi sedaj med narod v Primorju pa boš kmalu opazil, kako se je njegov značaj spremenil. Zdi se ti, da se je tukaj nekaj podobnega zgodilo, kakor pri otroku, pri deklici, pri mladeniču, od katerega naravno pričakuješ poskončnosti, veselja, smeha in podjetne razposajenosti, pa ga vidiš resnega, zamišljenega, brez smeha, zrelega... Ta ima težko življenje za seboj! To je Tvoj sklep. Isto velja za naš narod v Primorju, posebno v Posočju. Svetovna vojska je razlila trpljenje nanj kakor morje, da je kar tonil v njem: begunstvo z vso neizmerno bedo, ki je bila združena z njim; izguba vsega imetka; opustošenje in razrušenje rodni domov, vrtov, polj, vinogradov; odsotnost in smrt dragih sojcev v vojski in jetništvo, vse to je padlo nanj in mu donašalo gorje brez meje. Potem prebridko razočaranje, ko se je videl oddeljenega od ostale Slo-

venije in novovstale Jugoslavije ter oddanega na milost in nemilost fašistovskim tolpam kot predstaviteljicam italijanske oblasti. Končno prav tako bridko spoznanje, kaj ga čaka na prosvetnem, političnem in gospodarskem polju. Vsi ti doživljaji od leta 1915 dalje so ves narod do dna pretresali in iz njega napravili ljudstvo z novimi potezami: njegove oči so postale tako čudno resne; njegove besede in njegov nastop izražajo skrb in bojazen za bodočnost in za vsakdanji kruh; njegovo čustvo, nekdanj solnčno neinteresirano, zahteva zadoščenja ob dejstvu, da so drugi po vojni le malo trpeli ali celo po njej prišli do blagostanja in bogastva. Govori kjerkoli s kakim odraslim človekom iz naroda, dve vprašanji privresta prej ali slej prav gotovo iz njegovih prs pred tebe: Bomo še dolgo pod Italijo? Kaj bo tukaj z nami; ali bomo mogli živeti? Obe vprašanji dokazujeta, kako je naš narod ob Soči prevzela resnost, ki je preje ni poznal.

Obe vprašanji pa sta v tesni zvezi med seboj. Kajti jasno je, da naš narod nima v mejah Italije gospodarskega obstoja. O prosvetni in narodnostni bodočnosti tu niti ne govorim. Naš narod v mejah Italije je obsojen v gospodarsko propast. Tega se vsak naš človek tam tako živo zaveda, da mu ta misel jemlje vsak smeh in vsako neprisiljeno razvedrilo.

Zaveda se tega vinogradnik, ki vidi, da proti italijanskim vinom ne more vspevati in da bo moral prej ali slej prenehati s svojo trto, ker bi mu bila le v škodo. Tako se godi, da nikdo ne obnavlja vinogradov, ki so bili po vojski razdejani. Tam leže, kakor so jih granate in mine in strelski jarki in žična omrežja razdejala. Kar je trte ostalo v njih, se le malo goji, nodivljala je, ostalo pa prerašča grmičevje in robidovje. Isto perspektivo za bodočnost imajo obrtniki: mizarji, čevljarji, zidarji itd. Kje naj bi prvi iz Italije dobivali lesa in odjemalcev; kje drugi usnja; kje tretji dela, ko so že pred vojsko zidarji iz Italije celo v Sibirijo zaslužka hodili iskat? Kako naj si ljudje pomagajo v prehrani, ko Italija sama niti od daleč ne more iz lastnega svojih prehranjevati? Mimogrede omenjam, da vpliva sedanja vročina in ž njó združena suša na vso jesensko letino naravnost katastrofalno. Že sredi julija, ko sem bil tam, so ljudje kosili in rezali koruzna stebila, da bi jih vsaj za živino rešili; vničeni je bil že tedaj skoro ves pridelek pri fižolu, pri sadju, ajda prav tako onemogočena, trta se je pričela sušiti in grozdje odpadati. Bilo je muka, stati pred kmetom in govoriti z njim. Povsod se je ponavljalo bridko vprašanje: kaj bo, kaj bo z nami...

Gospodarskega obstoja in gospodarskega razvoja jim Italija ne more nuditi.

Instinktivno pa čuti vsak, da bi jim bilo oboje zagotovljeno, če bi se našli v mejah Jugoslavije: tu bi bil dober trg za njih vino, tu je lesa in usnja dovolj, tu žita kar kdo hoče. Zato razumemo, zakaj je celo s čisto gospodarskih vidikov vprašanje: »Bomo še dolgo pod Italijo?« tako samoposebi umevno spojeno z drugim: »Kaj bo, kaj bo tukaj z nami?«

Zavest lastnega gospodarskega propadanja množe v narodu še številne druge okolnosti, ki jih nihče ne more ublažiti, še manj zabrisati. Trst izumira, njegova luka, ki je pred vojsko mesečno potislo č parobrodov iz vseh krajev sveta sprejemala in prav toliko zopet v vse kraje sveta odpošiljala, je brez življenja. Nabrežina, nekdanje železniško križišče podobno mravljišču, je istotako mrtvo. Podoben pojav v Gorici, Državna železnica pa iz Trsta do Podbrda, prej polna mnogobrojnih dolgih vlakov je postala skoraj nepotrebna, tako malo je prometa na njej. Kratki le malo voz broječi vlaki se gibljejo po njej in še ti na pol prazni, od Sv. Lucije naprej skoraj popolnoma prazni! Res je sicer, da drvi po glavnih cestah toliko avtomobilov, toda ti so v službi višjih posedujočih slojev, ki dejansko stanje v deželi še bolj poudarjajo: Vse to narod vidi in ve, kaj pomeni zanj.

(Dalje.)

na Poljanski cesti je bil letos 27. majnika obsojen na 5 mesečno ječo, ker je kupil od vojakov najmanj 2500 kg eraričnega ovs. Ukradeni oves sta dobavljala Kalanu vojaka Anton Perpon in Jože Florjančič, dajal jima je ga pa desetik Anton Gregorc. Izkupilec so si razdelili med seboj. Erar je bil oškodovan za najmanj 10.000 kron. Deželno sodišče je za to obsodilo Gregorca na 7. Perparja na 4 in Florjančiča na 2 meseca težke ječe.

Ij Nepoboljšljiv. France Fine iz Zgornjih Laknic je nepoboljšljiv potepuh in berač, ki je bil za to izgnan iz Ljubljane in mu je povratek prepovedan, na kar se pa ne ozira in je bil vsled prepovedanega povratka letos že trikrat sodnijsko kaznovan. Dne 18. julija je spet prišel v Ljubljano, toda nadstražnik Pirh ga je aretiral, ko je izstopil iz vlaka. Finca je to tako ujezilo, da je g. Pirha zmerjal: »Baraba, falot, lump, smrkovce; država je neumna, ker te plačuje, bežiš delat, h...!« Deželno sodišče je obsodilo Finca na en mesec strogega zapora.

Ij Naša se je v Sodni ulici 1 knjižica »Sodne pristojbine« z dvema pismi. Lastnik naj se oglasi v pisarni »Vzajemne zavarovalnice« od 8. do 14. ure.

Katoliški vestnik.

c Duhovne vaje za duhovnike v kolegiju jezuitov, ki bi morale biti od 22. do 27. avgusta, se radi nepričakovanih zadržkov ne morejo vršiti. — Rektorat.

c Beatifikacija sv. Tereze od Jezusa iz reda sester karmeličank se je izvršila 15. avg. v dvorani konsistorijev v Vatikanu z vso slovesnostjo.

c Dva voditelja nemškega centra sta nedavno umrla. 20. julija je preminul prelat dr. Hitzel, vseučilišni profesor v Münstru. Pokojni je spisal mnogo knjžic o socialnem vprašanju, o varstvu dela itd. V parlament je bil izvoljen že leta 1882 ter se je posebno tujil za delavsko zavarovanje. — Kmalu po smrti tega

odličnega moža je šel v večnost Karel Trimborn, čigar življenje je bilo posvečeno politiki centra in katoliškim organizacijam. Kot parlamentarec je nastopil leta 1888. Izvoljen je bil v rodno mesto Kolnu.

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor v Velikih Laščah je vsled smrti Njegovega Visočanstva kralja Petra I. preložen na nedoločen čas.

Dijaški vestnik.

d Sestanek dijaških kongregacij, ki bi moral biti 20. t. m. se radi smrti Nj. Vel. kralja Petra I. preloži na poznejši čas. Udeležitelji so naprošeni, da o tem obveste tovariše. Dr. Potonik.

Socialni vestnik.

Nemška katoliška rokodelska društva so se zbrala v Kolnu prvič po svetovni vojski. Med vojsko je zveza skoraj popolnoma razpadla, zdaj pa šteje zopet 70.000 članov. Na kongresu so bila zastopana tudi češka slovanska rokodelska društva po treh delegatih. Sveti Oče je poslal pozdravno pismo. Storili so se važni sklepi.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 46, Berlin 210,50—211, Italija 753—756, London 645 do 652, Newyork 175, Pariz 1350, Praga 211, Dunaj 17—17,05. Napoleondori 590—595. — Valute: dolarji 173—175.

Curth, 18. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 155, Berlin 695, Italija 2545, London 2163, Newyork 594, Pariz 4575, Praga 7.—, Dunaj 0,72, Bukarešt 725, Zagreb 330, Varšava 0,25, Holandsko 183,50. — Valute: nemško-avstrijske krone 0,68.

Dunaj, 18. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 272, Berlin 1235, Italija 4400, London 3812, Newyork

1047, Pariz 8025, Praga 1245, Zürich 17500, Bukarešt 1275, Zagreb 585, Varšava 44. — Vaute: ogr. krone 272, nemške marke 1235, ital. lire 4450, funt sters. 3790, dolarji 1038, franc. franki 8000, čsl. krone 1245, švic. franki 17450, rumun. lei 1265, dinarji 2325, poljske marke 44.

g Mesne cene v Mariboru. Vsled protesta mesarjev je odsek za določanje cen v Mariboru nastavljal naslednje maksimalne cene: Volovsko meso I. vrste 22 K, II. vrste 20 K, III. vrste 16 K. Telečje meso I. vrste 18 K, II. vrste 16 K (po »Marburger Zeitung« pa 14 in 12 K). Prešičje meso 32 K, sveža slanina 42—48 K.

g Nemške lokomotive za Rumunijo. Bukareški »Adevart« poroča, da je Nemčija ponudila Rumuniji dobavo lokomotiv za vsoto 450 milijonov lei, ki jih mora plačati v pokritje bankovcev, ki jih je izdala za časa okupacije med vojno. Nemčija bi bila pripravljena lokomotive dobaviti takoj in poslati celo še več drugega materiala na kredit. Ponudbo je rumunsko finančno ministrstvo v principu že sprejelo. Za Jugoslavijo bi bilo tudi najbolj pametno, da bi se ji vojna odškodnina izplačala na sličen način, ker se drugače zna prigraditi, da sploh ne bomo dobili ničesar.

g Poljska tekstilna industrija. Poljski tekstilni delavci ravno sedaj štrajkajo za 100-odstotno povišanje plače, upajo pa, da bodo dosegli vsaj 30 %. Ob tej priliki se je dognalo, da je velik del tekstilne, zlasti volnene industrije na Poljskem v rokah angleškega kapitala, da bi pa kljub temu poljska produkcija v tej panogi vsled cenejšega proizvajanja mogla delati Angleški sami nevarno konkurenco. Tudi dober vzrok za povišanje plač!

g Francoska tekstilna industrija tudi trpi vsled velikega štrajka, ki je pred kratkim izbruhnil v okolici Lille in v okrožju Roubaix-Tourcoing, in sicer radi tega, ker so delavci propadli s svojo zahtevo, da bi se plače obdržale na dosednji višini; znižanja plač nikakor nečje sprejeti.

g Bankrot turinske banke. Italijanski časniki javljajo iz Turina, da je ustavila izplačila tamošnja

banka Kuster. Deficit znaša 50 milijonov lir. Z aktivni bo pokritih najbrž le okoli 60 % vseh pasiv.

g Nemška reparacijska izplačila. Iz Pariza poročajo, da je Nemčija dozdaj izplačala reparacijski komisiji okoli 250 milijonov zlatih mark. S to vsoto je pokrila 5 izmed 20 zadolžnic po 10 milijonov dolarjev. Vsega skupaj je dozdaj pokrtilih 7 takih zadolžnic. S preostanki in denarjem, ki je bil nabran do 12. avgusta, bo mogoče pokriti še dve nadaljni zadolžnici, tako da bo krita skoraj polovica gornjih zadolžnic v skupni vsoti 535 milijonov zlatih mark. Vsekakor se pa vidi, da dolar še dolgo ne bo padel, ker ga bo Nemčija še iskala, dokler niso izplačane vse gornje zadolžnice.

— Londonski svetovni kongres za zatiranje jetlike. Mednarodni kongres je bil odprt 26. m. m. v Westminsteru. Navzoči so bili zastopniki 39 dežel kakor tudi reprezentante brit. vlade, sanit. uradov, vseučilišč, odlični večaki v tuberk. stroki itd. Zastopani so bili vsi deli brit. imperija, glavni evropski narodi, zastopani v zvezi narodov, Zedul. ska, Guatemala, Haiti, Honduras, Japonska, Finska, Guatemala, Haiti, Honduras, Japonska, Kolumbija, Kuba, Liberia, Panama, Perzija, Peru, Poljska, Grška, SHS, Urugvaj in Venezuela. V imenu britanske vlade je pozdravil delegate Lord Curzon, ki je dejal, da navzoči odlični možje tako na Angleškem kakor tudi po vseh ostalih deželah delajo na to, da bi vrnilo svetu ravnovesje, ki ga je uničila svetovna vojska in pomagali narodom iz današnjih težkih dni. Sir Alfred Mond je izjavil: »Naš narodni program pri zdravljenju jetlike se opira ob tri glavne činitele: uradnika, zdravnika in sanatorij, ki je določen za bivališče jetličnim. Na Angleškem je danes 341 takih uradnikov, 412 zdravnikov skrbi za zdravlila jetličnim in 18.000 postelj je pripravljenih v sanatorijih in bolnicah za tuberkulozne bolnike. Da bo naša pomoč jetličnim tem obsenejša, zidamo neprestano sanatorije v večjih krajih. V letu 1914. je bilo na Angleškem 99.000 jetličnih bolnikov, od katerih jih je umrlo 50.000, leta 1920. smo šteli 90.000 jetličnih ljudi, a od teh jih je umrlo le 42.000, kar je vsekakor lep uspeh naših uradnikov, zdravnikov in sanatorijev.«

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavnica K 50.000.000.
Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče
posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzjavni naslov:
Banka, Ljubljana. — Telefon štev. 261 in 413.

Perico na dom išee rodbina za dva kratno pranje na mesec. — Naslov pove uprava lista pod štev. 2915.

SPALNA SOBA

se vsled odpotovanja po zelo ugodni ceni prod. — Vpraša se v Krakovski ulici 10.

Pekarijo (tudi z gostilno)

iščem za v najeti v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava lista pod štev. 2919.

Oglasi v 'Slovenču' imajo velik uspeh.

Pozor! CENEJŠE MESO! Pozor!

Centjene konsumente in gostilničarje obveščamo, da bomo prodajali

Ia. GOVEJE MESO

od te sobote dalje v mesnici na Sv. Jakoba nabrežju in na prosti stojnici po

28 in 30 kron 1 kg,

na stojnici »Nakupovalne zadruge« za Mahrovim zidom pod kostanjem pa po

22 in 24 kron 1 kg.

P. n. občinstvo nadalje opozarjamo na naše Ia. mesne in klobasne izdelke in suho meso, kar prodajamo po nizkih cenah na drobno v lastni prodajalni v Stritarjevi ulici, ozir. na debelo v tovarni na Zelenem hribu.

Centralna vnovčevalnica.

Naznanjam, da nisem plačnik za dolgoročno, ki bi jih po vzročila na moj račun moja žena Frančiška ali sin Edo Žužek, ter opozarjam, da nista opravičena imenovana dvigati na moj račun nikakih zneskov. — Franc Žužek, klepar na Bledu. 2922

KONTORISTINJA

Samostojna, slovenska in nemška korespondentinja, ter zmožna stenografije in strojepisja, se takoj sprejme. — GOLOB & KO., tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana — Vič. 2886

Proda se hiša

blizu drž. kolo-dvora, obstoječa iz 4 stanovanj s kuhinjo in 2 sobama, kletjo in nekaj vrta za zelenjavo. V hiši je elekt. razsvetljava. Cena 50.000. din. — Poizve se v Linhartovi ulici štev. 8, Ljubljana. 2928

Iščem za takoj pridno, ubogo, pošteno dekle, ki bi se učila kuhati ter bi opravljala tudi navadna dela. — Antonija Burger, gostilničarka, Prisoj-na ulica št. 5. 2929

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftomazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 15 kron pri TRNKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Brezplačno stanovanje

blizu Ljubljane onemu, ki mi odstopi stanovanje v mestu s 3 ali več sobami. — Ponudbe pod »F. M. 22« na upravnišvo »Slovenec«. 2897

SPEDIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd. na RAKEKU

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Vdova uradnika išee mesta pri kakem starejšem gospodu kot gospodinja, ali k starejši gospej za družabnico. — Ponudbe na pravo lista pod štev. 2930.

Meblirano sobo

išee sivilja, s posebnim vhom, za takoj ali pozneje. — Ponudbe se prosi na upravo »Slovenec« pod »Sivilje«. 2926

Ortop. telov. zavod

v katerem se zdravi izbočen hrbet itd., se nabaja v Stritarjevi ulici štev. 9, I. nadstr. — Poizve se od 4. do 5. ure popoldne. 2920

Medić, Rakove & Zankl, prej A. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov. Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novošad. Brzjav: Meraki Ljubljana. Telefon 61

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oijnate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karboline, steklarski kletj, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. »MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode. »MERAKL« Emailni lak. »MERAKL« Brunoline.

Centri se začasno ne razpošiljajo!

Samo 16 dni!

Ugodna prilika!

Naznanilo.

Ugodna prilika!

Vsled prenovljenja lokalov bo modna trgovina

A. ŠINKOVIC nasl. na Mestnem trgu št. 19 od 19. avgusta do 3. septembra 1921 zaprta.

Prodaja se pa vrši med tem nad trgovino v prvem nadstropju (vhod skozi vežo)

z 10 % popustom.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38/I (začasno v prostorih Zadružne zveze).

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SOMBOR, SPLIT.

Ekspozitura: BLED. — Interesna skupnost z Vseopčo Znanstvenjo banko Zagreb in njeno podružnico v Karlovcu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.